

Kosaras István—
Jelizaveta Fenyvesi-Konyajeva:

Лексический минимум русского языка
(Пособие для учителей
общеобразовательных школ)

A múlt év elején megjelent könyvújdon-ság méltán váltotta ki az orosznyelv-oktatással foglalkozó hazai és külföldi szakemberek őszinte elismerését. Az egyre több külföldi szaklapban olvasható értékelő elemzés, de a gyakorló pedagógusok körében elhangzó dicsérő vélemények is ezt bizonyítják.

A könyv kedvező fogadtatása, az iránta megnyilvánuló érdeklődés azt mutatja, hogy általános és középiskolai tanáraink rendkívül hasznos segítséget kaptak oktató-munkájukhoz.

A recenziók — a mélyreható és részletes szakmai elemzés mellett — egybehangzóan elismerik a mű jelentőségét és értékeit, hangsúlyozzák az iskolai nyelvoktatásban betöltendő fontos szerepét, nagyra értékelik a szerzők úttörő jellegű és eredményes munkáját.

A könyv élénk külföldi visszhangjára és meleg fogadtatására csupán azért hivatkozunk ajánlásunkban, hogy ezzel a meggyőző érveléssel felhívjuk azoknak a hazai pedagógusainknak a figyelmét, akik még nem ismerik, tehát nem is használják ezt, a színvonalas oktatáshoz nélkülözhetetlen segédkönyvet.

Nem tartjuk szükségesnek részleteiben is elemezni ezt a munkát — annál is inkább, mert ezt többek között olyan neves szakemberek, mint Rozental, Novikov, Brandt és Schmiedt professzorok már elvégezték —, e helyütt csupán vázlatos ismertetésre és néhány fontos adat közlésére szorítkozunk. De azért sem, mert úgy véljük, hogy az ilyen jellegű mű valódi értékeit minden pedagógus csak a gyakorlati munkája során nyert hasznos tapasztalataival látja igazoltnak.

A könyv, mint címéből is kitűnik, minimumszótár, az iskolai szókincs magyarázó, értelmező szótára. Az általános iskolai és a gimnáziumi szókincsen kívül átvesz a Steinfeldt-féle gyakorisági szótárból még 300 szót, összesen tehát mintegy 2500 címszót tartalmaz.

A szótár, funkciójából eredően, a címszavak jelentését orosz nyelven magyarázza meg, és a jelentésfeltáráshoz csak a szótárban szereplő szókincset használja fel. A címszavak orosz nyelvű magyarázata viszonylag nem nagy szókincs rendkívül gazdag variációs lehetőségeit példázza és egyben kitűnő mintául szolgál a beszédkészség kialakítása szempontjából fontos orosz nyelvű szemantizációhoz.

A szavak jelentésének orosz nyelvű magyarázatát szinonimák, antonimák, szükséges esetben a mintegy 250 rajz, rövid meghatározások, a legfontosabb szókapcsolatok, kifejezések és a lényegre irányuló mondatok szolgálják. A szavak sokoldalú megvilágítása nemcsak a jelentés biztos megértését eredményezi, hanem az új szavaknak a már ismert szavakhoz való kapcsolását, ezáltal az elsajátított szókincs állandó jellegű felszínen tartását, folyamatos ismétlését, vagyis végső fokon a tantervi anyag teljes begyakorlását, elsajátítását és a mindennapi életben való felhasználni tudását is biztosítja.

Ilyen jellegű mű — a Gougenheim-féle francia szótáron kívül — nemcsak hazánkban, de külföldön sem jelent még egyetlen nyelvből sem. Ezért is méltán nyerték el a szerzők a Tankönyvkiadó dívját.

Könyvkiadásunk és az orosz nyelv oktatása értékes művel gazdagodott.

Tankönyvkiadó, Budapest, 1969. 216 l.

Héjjas Endre

L. Welskopf-Henrich:

A NAGY MEDVE FIAI

Móra Könyvkiadó, Budapest, 1970.

Az izgalmas, kalandos regény mindig számíthat népes olvasótáborra. A mű szerzője hitelesen ábrázolja egy rezervátumba kényszerített dakota törzs küzdelmes életét, harcát, a fehérek kegyetlenkedését, cselszövéseit. Mindezt fordulatosan írja le, egzotikus környezetbe helyezve.

Még nagyobb érdeklődésre tarthat számot a mű folytatása, melyben a Nagy Medve Fiai megszőknek és egy szebb, boldogabb életet próbálnak kiharcolni maguknak. A folytatás címe: Tokei-ihó visszatér.

Lipták Gábor:

A DUNA—TISZA REGÉI

Móra Könyvkiadó, Budapest, 1971.

Regék, mondák, történetek. Soha nem hiányzik egyetlen ország történetének kellék-tárából sem. Lipták Gábor e művében csak a Duna—Tisza közének regéire korlátozódik.

„A vén Kajtor Mari szénagyűjtés közben csak egy pillantásra vetette fel a szemét, s nyomban elejtette a villát.

— A garabonciás! — sipította halálra váltan, s remegő kézzel háynyi kezdte a keresztet.”

Az ilyen fajta garabonciások huncutok, viccesek, nagy mókamesterek, akik nagyon is valóságos, földi emberek.

Krúdy Gyula:

A SZÁZGALLÉROS

Móra Könyvkiadó, Budapest, 1970.

A történelem ismételtlen produkál vidám és romantikus epizódokat, amely egyaránt érdeklődésre tarthat számot az idősebb és

fiatalabb korosztály körében. A százgallérosban, mivel novellás kötet — minden megtalálható, minden igényt kielégít e tekintetben. Minden történetben ott muzsikált az író varázslatos írásművészetének zeneisége, ez a hangulatiság biztosít egységet a válogatott kötetnek, mely bevezető Krúdy írói életművébe — fiatal olvasók számára.

Csima János:

MAKÓTÓL SOPRONIG

Móra Könyvkiadó, Budapest, 1970.

Csima János alezredesnek, a magyarországi felszabadító harcok kiváló ismerőjének színes, izgalmas kötetét számos, a hadmozdulatokat bemutató térkép- és dokumentumfelvétel gazdagítja kötetét. Mintha szemtanúja, filmezője és szereplője lenne történelmünk jelentős eseményének, hazánk felszabadító harcának. Hősök, áruelők, becsületes és becsületlen szereplők egymást váltogatva győző végül az igazság.

